

מדריך מלא להגדרת משימה אוטומטית (Cron Job)

בלינוקס

במדריך זה נלמד איך להגדיר משימה אוטומטית (Cron Job) שתורץ בזמן קבוע, לדוגמה כל בוקר בשעה 10:00 להריץ סקריפט עדכון וניקוי מערכת.

מה זה Cron?

cron הוא שירות בלינוקס שמאפשר להריץ פקודות או סקריפטים אוטומטית בזמנים קבועים מראש. ניתן להגדיר פעולות יומיות, שבועיות או חודשיות.

איך זה עובד?

ההגדרות נשמרות בקובץ מיוחד שנקרא `crontab`. כל שורה בקובץ מייצגת משימה אחת.

מבנה שורה ב-crontab

#	m	h	dom	mon	dow	command
	*	*	*	*	*	הפקודה להרצה

- m** - דקה (0–59)
- h** - שעה (0–23)
- dom** - יום בחודש (1–31)
- mon** - חודש (1–12)
- dow** - יום בשבוע (0–6, כאשר 0=ראשון)
- command** - הפקודה או הסקריפט להרצה

דוגמה למשימה יומית בשעה 10:00

נניח שיש לנו סקריפט בשם `maintenance.sh` שמבצע עדכונים וניקוי:

```
~/scripts/maintenance.sh
```

אנחנו רוצים שהוא ירוץ כל בוקר בשעה 10 וישמור רק את הלוג האחרון. נוסיף את השורה הבאה ל-`crontab`:

```
0 10 * * * ~/scripts/maintenance.sh > ~/scripts/maintenance.log 2>&1
```

הסבר על השורה:

- 0 → הדקה (המשימה תתחיל בדיוק בדקה 00)
- 10 → השעה (10 בבוקר)
- * * * → כל יום, כל חודש, כל יום בשבוע
- ~/scripts/maintenance.sh → הנתיב לסקריפט שלך
- > → מחליף את קובץ הלוג הישן בחדש
- 2>&1 → כולל גם הודעות שגיאה בלוג

💡 **טיפ:** אם היית משתמש ב- >> במקום > , הלוג היה מתווסף לסוף הקובץ במקום להחליף אותו.

הרשאות הרצה לסקריפט

כדי שהמערכת תוכל להריץ את הסקריפט שלך (באופן ידני או אוטומטי), חייבות להיות לו הרשאות הרצה. כדי להגדיר זאת, הרץ:

```
chmod +x ~/scripts/maintenance.sh
```

כעת תוכל לוודא שההרשאה נוספה:

```
ls -l ~/scripts/maintenance.sh
```

👏 יפה מאוד!

הפלט מראה שהכל תקין לגמרי:

```
-rwxrwxr-x 1 rafi053 rafi053 1081 Oct 19 18:30 /home/rafi053/scripts/maintenance.sh
```

♦ המשמעות:

- rwx הראשון – אתה (המשתמש rafi053) יכול לקרוא (r), לכתוב (w) ולהריץ (x) את הסקריפט.
- rwxr-x – גם קבוצה ואחרים יכולים להריץ, אבל לא לשנות.
- כלומר הקובץ ניתן להרצה, בדיוק כמו שצריך.

✅ עכשיו אתה יכול:

- להריץ אותו ידנית:

```
~/scripts/maintenance.sh
```

- או לתת ל-cron להריץ אותו אוטומטית כל יום בשעה 10:00 בבוקר (כפי שהוגדר).

אם אתה רוצה לוודא שגם **שירות cron עצמו רץ** (כדי לוודא שהמשימה תתבצע בזמן), תוכל לבדוק כך:

```
systemctl status cron
```

אם תראה **active (running)** – הכל מוכן לעבודה 🟢

מה לגבי בקשת סיסמה (sudo)?

כשמריצים את הסקריפט ידנית, ייתכן שתתבקש להזין סיסמת sudo עבור פקודות כמו `apt update`. אבל כש-cron מריץ את הסקריפט, אין לו דרך להזין סיסמה. הנה שתי דרכים להתמודד עם זה:

אפשרות 1 – להריץ בלי sudo

אם זה מחשב אישי שלך, והמשתמש שלך כבר בעל הרשאות מתאימות, פשוט הסר את המילה `sudo` מהפקודות בסקריפט שלך:

```
apt update
apt upgrade -y
apt autoremove -y
apt autoclean
rm -rf /tmp/*
```

כך הסקריפט ירוץ ללא צורך בסיסמה, גם מתוך cron.

אפשרות 2 – לאפשר פקודות ספציפיות ללא סיסמה

אם אתה מעדיף להשאיר את `sudo`, תוכל להגדיר שהמערכת תריץ פקודות מסוימות בלי לבקש סיסמה:

1. פתח את קובץ ההרשאות:

```
sudo visudo
```

2. הוסף שורה (החלף את שם המשתמש שלך):

```
rafi053 ALL=(ALL) NOPASSWD: /usr/bin/apt, /usr/bin/apt-get
```

3. שמור וצא.

עכשיו ה-cron יוכל להריץ את הפקודות האלו בלי להזין סיסמה.

אם זו מערכת אישית שלך – הדרך הראשונה (להוריד sudo) לרוב פשוטה ובטוחה יותר. 💡

איך יוצרים או עורכים crontab

כדי לפתוח את קובץ ה-cron שלך, הרץ בטרמינל:

```
crontab -e
```

אם זו הפעם הראשונה, תתבקש לבחור עורך (nano, vim, VS Code). מומלץ לבחור VS Code עם האפשרות `code --wait`.

הגדרת VS Code כעורך ברירת מחדל

כדי ש- `crontab -e` יפתח אוטומטית ב-VS Code, יש להריץ את שתי הפקודות הבאות:

```
export VISUAL="code --wait"
export EDITOR="$VISUAL"
```

הן מגדירות את VS Code כעורך ברירת מחדל ומבטיחות שהמערכת תמתין שתסגור את החלון לפני שתמשיך. כדי לשמור זאת באופן קבוע, הוסף את שתי השורות האלו לקובץ `~/.zshrc` או `~/.bashrc` שלך והריץ:

```
source ~/.zshrc
```

כך בכל פעם שתפתח את `crontab`, הוא יפתח אוטומטית ב-VS Code. 💡

הרצה ידנית של הסקריפט

אם אתה רוצה להריץ את הסקריפט שלך ידנית, לדוגמה כדי לבדוק אותו או להפעיל אותו מחוץ ל-cron, פשוט הרץ את הפקודה:

```
~/scripts/maintenance.sh
```

אם תרצה לראות בזמן אמת את הפלט (log) שהפקודה מייצרת, תוכל להשתמש ב:

```
~/scripts/maintenance.sh | tee ~/scripts/maintenance.log
```

כך תראה את הפלט על המסך וגם תשמור אותו בלוג.

שמירה ובדיקה

לאחר ששמרת את הקובץ, תוכל לבדוק שה-cron שלך נוסף בהצלחה:

```
crontab -l
```

זה יציג את כל המשימות האוטומטיות שלך.

דוגמה מלאה לסקריפט תחזוקה

```
#!/bin/bash
# סקריפט לתחזוקה שוטפת

echo " ♦ מתחיל עדכון מערכת..."
apt update
apt upgrade -y
apt autoremove -y
apt autoclean
rm -rf /tmp/*
echo "✅!התחזוקה הסתיימה בהצלחה"
```

עכשיו כל בוקר בשעה 10:00 הסקריפט ירוץ לבד, יעדכן וינקה את המערכת, ויכתוב את התוצאה ללוג אחד בלבד. ✅